

Amb ocasió de la recerca de plafons ceràmics de tema devocional iniciada a finals de la dècada de 1980 a l'àmbit de les comarques de l'Alcoià i el Comtat, es va poder disposar d'un inventari d'aquest tipus d'imatges i també d'una primera anàlisi sobre la seua localització, la tipologia, etc. (Segura, 1990a). Les conclusions d'aquell estudi no difereixen gens de les que ara se'n poden treure, no obstant el catàleg de 1990 –pel que respecta a Alcoi– aleshores incloïa 99 plafons datats entre mitjan segle XVIII i finals del XIX, i ara el catàleg arriba a les 118 obres del període estudiat en haver incorporat 19 plafons ubicats a interiors o que estaven en poder de col·leccionistes, la majoria d'aquestes inèdites.

Un dels llocs més habituals on s'hi trobaven –i encara trobem– aquestes imatges de la devoció popular és a la façana de determinades cases dels carrers del nucli històric, amb 30 plafons, dels quals 20 representen la imatge del sant homònim o titular del carrer. Les imatges se situen a l'altura del primer pis, entre finestres, i solen guardar harmonia en la disposició dels buits de la façana de la casa. Aquests plafons de taulells en ocasions se situen entre la frontera de dues cases, per així reafirmar la propietat comunal de la imatge (Cebrián i Navarro, 2009), i també a espais amb una amplitud suficient, una plaça, etc., per facilitar la contemplació de la imatge i disposar de l'espai necessari per celebrar les festes del car-

	Façana cases	Interior cases	Fàbriques	Masies	Total	%
2ª ½ s. XVIII	7	11	1	6	25	21,2
1ª ½ s. XIX	13	25	6	1	45	38,14
2ª ½ s. XIX	10	17	11	10	48	40,7
TOTAL	30	53	18	17	118	100
%	25,4	44,9	15,3	14,4	100	

Localització dels plafons ceràmics devocionals a Alcoi i el seu terme municipal.



Ubicació d'alguns plafons. Sant Nicolau de Tolentí (cat. 42).



Sant Jordi (cat. 89).



santa Rita (cat. 59).



Sant Llorenç (cat. 88).



Plafó núm. 118 situat al primer replanell de l'escala de veïns.

rer en honor al sant titular del carrer. També s'hi representen altres imatges que testimonien les devocions particulars que aleshores gaudien de l'estima del propietari de la casa, el qual de vegades hi feia constar al seu nom: "A devoción de ..." (Cebrián, 2000; Segura, 2010).

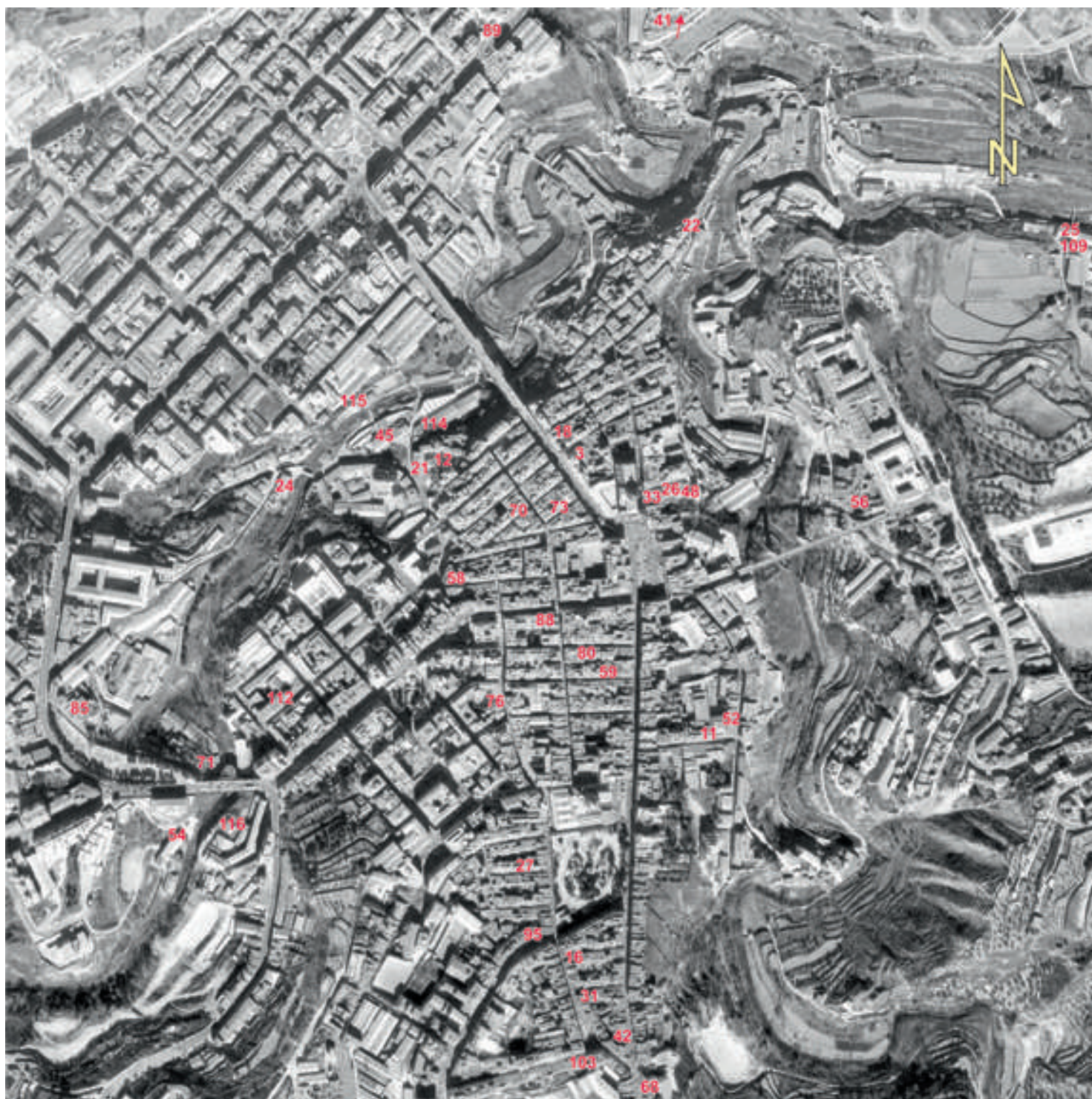
Les devocions particulars es documenten també a molts plafons ceràmics que s'han conservat a l'interior de cases d'Alcoi, dels quals el catàleg presenta 53 obres dels segles XVIII i XIX. Aquests plafons interiors els trobem majoritàriament al primer replà de l'escala de veïns o al vestíbul de l'entrada, i en uns pocs casos en l'àmbit privat de l'habitatge o a un pati exterior. Són aquestes unes imatges de devoció particular per a la protecció dels veïns de la casa.



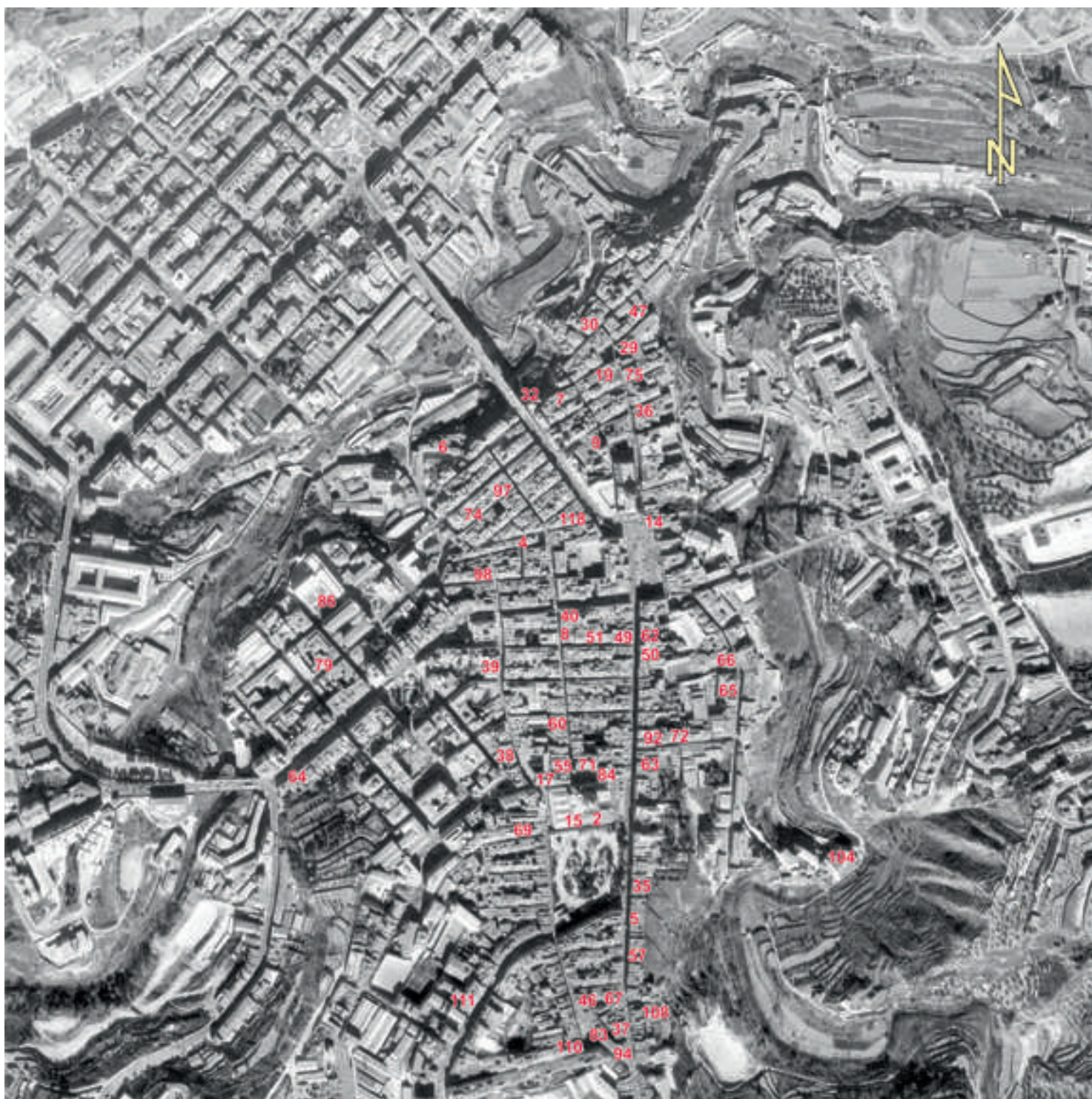
Plafó núm. 38 que presideix l'entrada de veïns.

Alguns plafons interiors també els hem documentat a l'antic convent franciscà que hi va haver junt a l'església de Sant Maur i Sant Francesc, d'on procedeixen els sòcols ceràmics que narren escenes de la vida i miracles de sant Antoni de Pàdua (Segura, 1987).

Altres localitzacions fora de l'àmbit urbà en què trobem plafons ceràmics devocionals són les antigues fàbriques i les masies o cases de camp, on de manera habitual les imatges se situen a la façana dels immobles, i en menor percentatge les trobem a patis interiors. El temes escollits guarden una estreta relació amb els sants patrons dels gremis, els titulars d'ermites situades a les proximitats, i també trobem imatges de la devoció particular del propietari de l'edifici.



Situació dels plafons ceràmics devocionals exteriors dels segles XVIII i XIX localitzats al nucli urbà d'Alcoi (àmbits públics). Informació referida als anys 1980-1990, sobre fotograma corresponent al Vol Interministerial (CNIG) de 1977.



Situació dels plafons ceràmics devocionals interiors dels segles XVIII i XIX localitzats al nucli urbà d'Alcoi (àmbits privats). Informació referida als anys 1980-1990, sobre fotograma corresponent al Vol Interministerial (CNIG) de 1977.

